

Ewolucja Wspólnej Polityki Rolnej

podrozdział pracy magisterskiej

Wspólna polityka rolna przeszła istotną ewolucję od czasów jej powstania na początku lat sześćdziesiątych do czasów ówczesnych. Projekt WPR został przedłożony państwom członkowskim w połowie 1960 roku, a pierwsze decyzje w sprawie realizacji Wspólnej polityki rolnej zapadły na początku 1962 roku. Dotyczyły one wprowadzenia pierwszych wspólnych organizacji rynków rolnych, zasad konkurencji i utworzenia Europejskiego Funduszu Gwarancji i Orientacji Rolnej. W 1963 roku uregulowano wstępnie rynki wołowiny, produktów mlecznych oraz ryżu, a pod koniec 1964 roku Rada wprowadziła system wspólnych cen na zboża. W 1966 roku podjęto decyzje o wspólnych cenach na pozostałe produkty rolne takie jak: produkty mleczne, cukier, ryż, wołowinę, oliwa z oliwek, produkty oleiste oraz podjęto decyzje o ustanowieniu nowych wspólnych organizacji rynku, a także postanowiono, że do końca lipca 1968 roku zostanie przeprowadzony swobodny przepływ produktów rolnych we Wspólnocie.^[1]

Już w pierwszych latach istnienia, działanie WPR zakończyło się sukcesem. Dzięki postępowi technicznemu i ekonomicznemu pojawiły się pierwsze nadwyżki, Wspólnota osiągnęła samowystarczalność żywnościową a ceny pozostawały na stosunkowo niskim poziomie. Jednak z roku na rok nadwyżki niektórych produktów rolnych rosły znacząco, co powodowało wzrost zapasów i zwiększało koszty magazynowania.^[2] Silny protekcjonizm rolny Wspólnoty był także źródłem konfliktów z partnerami handlowymi, którzy mieli ograniczony dostęp do rynku WE dla swoich produktów i coraz silniej odczuwali konkurencję na rynku światowym ze strony subsydiowanego

eksportu Wspólnoty. Konieczna stała się zmiana WPR, która przez długi okres okazywała się systemem niezdolnym do reformy.

Plan Mansholta

Pierwszą próbą zreformowania WPR był plan Mansholta z 1968 roku. Celem tego planu była reorientacja struktury agrarnej Wspólnoty Europejskiej poprzez powiększenie wielkości gospodarstw rolnych oraz przeciwdziałanie nadmiernej podaży produktów rolnych.

Plan ten przewidywał zmniejszenie osób zatrudnionych w rolnictwie dostosowanie podaży do popytu oraz ograniczenie powierzchni użytków rolnych. Wprowadzono także bodźce finansowe dla rolników, którzy byli by skłonni odejść z rolnictwa oraz środki przygotowujące do pracy poza sektorem rolniczym. Pomimo prób, działania te nie poprawiły sytuacji rolnictwu Unii. Wystąpiły nadwyżki produkcyjne, stagnacja i wzrost różnicowania dochodów, a także interwencjonizm rynkowo-cenowy, który ukształtował korzystne relacje cenowe między cenami produktów rolnych wywołując nadmierną intensyfikację prowadzącą do zagrożeń środowiska naturalnego. W tej sytuacji, począwszy od 1985 roku Rada podjęła działania, których efektem były: ^[3]

- wzmocnienie dyscypliny budżetowej;
- rozszerzenie zakresu stosowania systemu maksymalnych ilości gwarantowanych, którymi objęto praktycznie wszystkie sektory produkcji rolnej;
- ustanowienie przejściowego wsparcia dochodów rolniczych, stanowiącego formę pomocy dla rolników najsłabszych i najbardziej dotkniętych procesami dostosowawczymi na rynku;
- uzupełnienie działań w zakresie polityki rynków środkami polityki strukturalnej.

Podjęte działania mające na celu zmniejszenie podaży produktów

rolnych również nie przyniosły zadowalających efektów, dlatego też pod presją Komisja zaproponowała reformę WPR zaakceptowaną przez Radę 21 maja 1992 roku.

Plan Mac Sharry'ego

W lipcu 1992 roku przyjęto ważny dla WPR dokument tzw. reformę Mac Sharry'ego. Reforma z 1992 roku radykalnie zmieniła wspólną politykę rolną. Realizacja reformy była koniecznością warunkującą dostosowanie się Wspólnoty do postanowień trwającej wówczas Rundy Urugwajskiej GATT. Reforma ta miała na celu:

- odchodzenie od wspierania cen produktów rolnych do wyrównania dochodów i oddzielenie produkcji od wzrostu subwencji;
- obniżenie cen skupu podstawowych produktów rolnych i zbliżenie tych cen do poziomu cen światowych;
- dążenie do spadku intensywności produkcji rolniczej na obszarze wspólnoty, co spowoduje obniżenie nadprodukcji żywności i ochronę środowiska;
- zmiana struktury wydatków na wspieranie rolnictwa i obszarów wiejskich poprzez zwiększenie wydatków na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i wyrównanie dysproporcji regionalnych.

Reformy rynkowe wprowadzone w ramach planu Mac Sharry'ego spowodowały złagodzenie wielu napięć i zaistniałych negatywnych skutków. W wyniku wprowadzenia reformy Mac Sharry'ego nastąpiły takie zmiany jak:

- wzrosły dochody i podniosły się poziom życia rolników UE;
- obniżył się poziom produkcji rolnej, a jednocześnie wzrosło zużycie zbóż na cele paszowe;
- nastąpiło ugruntowanie warunków trwałego i zróżnicowanego rozwoju obszarów wiejskich;
- zmodyfikowano fundusze strukturalne;

- wprowadziła instrumenty towarzyszące WPR;
 - włączyła planowanie działań na rzecz ochrony środowiska do praktyki gospodarczej;
 - wprowadziła obowiązkowy system odłogowania gruntów.
-

^[1] J. Borowiec, K. Wilk: op. cit., s.349

^[2] E. Kawecka-Wyrzykowska, E. Synowiec: op. cit., s. 207

^[3] J. Borowiec, K. Wilk: op. cit., s. 350.

Dla osób szukających pomocy w pisaniu prac z różnych dziedzin polecamy serwis [pisanie prac](#) z prawa, administracji, zarządzania, marketingu, pedagogiki i wielu innych dziedzin.